

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a Szűcs Péter Ügyvédi Iroda által képviselt I.r., II.r. és III.r. felpereseknek a Kolonics Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen 7.200.000 forint nem vagyoni kártérítés és járulékai megfizetése iránt a Zala Megyei Bíróság előtt folyamatba tett perében Zalaegerszegen, 2010.évi április hó 26.napján 6.P.21.893/2009/23.szám alatt hozott ítélet ellen az alperes részéről 24.és 25.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a megfellebbezett részében részben megváltoztatja és az alperes által az I.r. felperesnek 15 napon belül fizetendő nem vagyoni kárpótlás összegét 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forintra és ezen összegeknek az elsőfokú ítéletben írt késedelmi kamataira, a II.r. felperesnek ugyanezen határidőn belül fizetendő nem vagyoni kárpótlás összegét 500.000 (ötszázezer) forintra és ezen összegeknek az elsőfokú ítéletben írt késedelmi kamataira, a III.r. felperesnek ugyanezen határidőn belül fizetendő nem vagyoni kárpótlás összegét 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forintra és ezen összegeknek az elsőfokú ítéletben írt késedelmi kamataira leszállítja.

Az alperes által az I.r. felperes részére 15 napon belül fizetendő kórházi látogatás többletköltségének összegét 26.000 (huszonhatezer) forintra és ezen összegnek az elsőfokú ítéletben írt késedelmi kamataira leszállítja.

Mellőzi az alperesnek az I.r. felperes részére 15 napon belül fizetendő 264.000 (kettőszázhatvannégyezer) forint és ezen összeg után az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamatainak megfizetésére vonatkozó marasztalását.

Az alperes által az I.r. felperes részére 2010.május 1.napjától kezdődően havonta esedékesen minden hónap 10.napjáig fizetendő költségpótló járadék összegét havi 2.940 (kettőezer-kilencszáznegyven) forintra leszállítja.

Az alperes által az I-III.r. felperések mint egyetemleges jogosultaknak járó elsőfokú perköltség összegét 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forintra leszállítja.

Az ítéltábla ezt meghaladóan a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Köteles az alperes 15 nap alatt megfizetni az I-III.r. felperések - mint egyetemleges jogosultak részére - 120.000 (egyszázhuszezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül nem vagyoni kártérítés címén fizessen meg az I.r. felperesnek 2.000.000 forintot, a II.r. felperesnek 1.000.000 forintot, míg a III.r. felperesnek 3.000.000 forintot és ezen összegeknek 2002.június 18.napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek ápolás, gondozás miatti kártérítés jogcímén 353.280 forintot és ennek 2002.október 23. napjától, háztartási kisegítés jogcímén 85.000 forintot és ennek 2002.október 23. napjától, 264.000 forintot és ennek 2009.augusztus 10.napjától, kórházi látogatás többletköltsége jogcímén 31.000 forintot és ennek 2003.szeptember 13.napjától, kulturális többletköltség jogcímén 25.500 forintot és ennek 2002.október 23.napjától, gyógyszerköltség jogcímén 63.390 forintot és ennek 2008.január 15.napjától, 3.950 forintot és ennek 2007.január 3.napjától, valamint 36.848 forintot és ennek 2009. április 1.napjától, közlekedési többletköltség jogcímén 35.076 forintot és ennek 2002.július 26.napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte az alperest, hogy költségpótló járadékként 2010.május 1.napjától kezdődően havonta esedékesen minden hónap 10.napjáig fizessen meg az I.r. felperesnek havi 17.939 forintot. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 1.833.400 forint perköltséget.

Kötelezte az alperest, hogy a Zala Megyei Bírósági Gazdasági Hivatal felhívására fizessen meg a Magyar Államnak 83.715 forint állam által előlegezett költséget. Megállapította, hogy a fennmaradó állam által előlegezett költség és a feljegyzett kereseti, valamint a feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ítéletének jogi indokolása szerint a Zala Megyei Bíróság a 6.P.21.384/2003/83. sorszámú közbenső ítéletével megállapította, hogy a III.r. felperes 2002.június 17. napjától 2002.június 21.napjáig tartó gyógykezelése során, azzal okozati összefüggésben a III.r. felperest ért egészségkárosodásért az alperest a felperesekkel szemben kártérítési felelősség terheli. A Győri Ítéltábla a Pf.I.20.454/2008/4.számú közbenső ítéletével a fenti közbenső ítéletet helybenhagyta.

A megyei bíróság a felperesek keresetét nagyobb részt megalapozottnak találta. Nem fogadta el az alperes azon érdemi védekezését, hogy a felperesek károsulti közrehatásán alapuló kármegosztásnak lehet helye. A bíróságnak a kármegosztás kérdésében is a közbenső ítéletben kell állást foglalnia, mert az a követelés jogalapját is érinti. Ehhez képest a perbeli jogerős közbenső ítéletben a bíróság kármegosztást nem alkalmazott.

A megyei bíróság nem találta alaposnak az alperesnek a pszichológus szakértői vélemény kiegészítésére, illetve új szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát. A szakvélemény benyújtását követően felhívta a felek jogi képviselőit, hogy a szakvéleményekkel kapcsolatos észrevételeiket, esetleges bizonyítási indítványukat 15 napon belül jelentsék be. Figyelmeztette őket a Pp.141.§./6/ bekezdésében foglaltakra is. A felhívást az alperes jogi képviselője 2010.március 19.napján átvette és határidőn belül sem észrevételt, sem pedig bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, ezért a megyei bíróság a tárgyalást 2010.április 7.napján kitűzte. A határidő letelte után az alperes

2010.április 8.napján előterjesztett bizonyítási indítvány teljesítését a megyei bíróság mellőzte, és azt külön végzéssel elutasította.

Álláspontja szerint az alperes alaptalanul vitatta az I-II.r. felperesek nem vagyoni kártérítési igényének jogalapját. Az I-II.r. felperesek a III.r. felperes nem megfelelő orvosi gyógykezelésével kapcsolatosan bekövetkezett őket ért nem vagyoni hátrányokat "A" és "B" tanuk vallomásaival, valamint a pszichológus szakértő véleményével is bizonyították.

A tanuk vallomása és a pszichológus szakértői vélemény szerint a szülőknek sem ideje, sem energiája nem maradt arra, hogy a szülői, családfenntartói szerepeik mellett ápolják, érzelmeikkel újra és újra megtöltsék az egymás közötti társkapcsolatukat. Az érzelmi elhidegülés erősödött odáig, hogy az egyre gyakoribb konfliktushelyzetek elkerülése érdekében a szülők a különélés mellett döntöttek. A szakértő az I.r. felperes vonatkozásában azt a lényeges megállapítást tette, hogy az a mértékű elhivatottság, mely szerint minden energiáját, képességét, érdeklődését a gyermek nevelésére, fejlesztésére fordította, amellet, hogy jelentősen közrehatott a család szétesésében, azt is megakadályozza, hogy az anya életkorából adódóan is elvárhatóan esetlegesen egy új társ kapcsolat kialakítására képes legyen.

A pszichológus szakértői véleményből megállapíthatóan a II.r. felperes a mai napig nem tudta feldolgozni, hogy legkisebb gyermeke a III.r. felperes alapvetően a baleset következményeiből adódóan teljesen más, mint két idősebb fia és ezt a másságot sem elfogadni, sem hatékonyan kezelni nem tudja.

A megyei bíróság álláspontja szerint sérült az I-II.r. felpereseknek az Alkotmány 70/D.§./1/ bekezdésében biztosított, a teljes és egészséges családban éléshez való joguk.

A személyhez fűződő jog megsértésével jelentkező hátrányok súlyát mérlegelve az I.r. felperes javára 2.000.000 forintot, míg a II.r. felperes részére 1.000.000 forint összegű nem vagyoni kárpótlás megállapítását tartotta indokoltnak.

A III.r. felperest a gyógykezelés során azzal okozati összefüggésben ért egészségkárosodás mibenlétét és következményeit az orvosi dokumentumok, valamint a beszerzett igazságügyi orvosszakértői szakvélemények egyértelműen igazolták. Mindkét kirendelt szakértő véleményezte a bal könyökizület deformitását, a nyújtás és hajlítás beszűkülését, továbbá azt, hogy ez az állapot nem végleges, annak romlása, rosszabbodása várható. A második alkalommal kirendelt szakértői intézmény is rámutatott, hogy a növekedés befejezését követően végzett korrekciós műtét sem biztos, hogy jobb funkciót tud majd biztosítani.

Emellett a pszichés károsodás ténye is bizonyítást nyert. Az elsőként beszerzett pszichológus szakértői vélemény szerint a III.r. felperes számára a váratlan baleset, az annak következményeként szükséges hosszú orvosi kezelés, és a műtétek sorozata feldolgozásra képtelen élményt jelentett, emiatt regresszióba esett, a traumák csak pszichoterápia segítségével dolgozhatók fel.

A III.r. felperes 2003 óta állt pszichológiai gondozás alatt. A pszichológiai szakvélemények a terápiás gondozás okaként azt jelölték meg, hogy a gyermek a megváltozott testképét, mint maradandó fogyatékoságot éli meg, a csökkent értékűség érzése beépült személyiségébe. Utaltak arra is, hogy a III.r. felperesnek előre láthatóan pszichológiai gondozásra a későbbiekben is szüksége lesz, hiszen serdülő korba lépve ismét előtérbe kerül a testkép kérdése.

A III.r. felperes osztályfőnökének pedagógiai véleményéből kitűnően a III.r. felperes tanulási nehézségekkel és magatartási problémákkal küzdő gyermek, akinek az iskolai beilleszkedés is problémás.

Az alperes azon tényelőadását, hogy a III.r. felperesnek már a balesetet megelőzően is voltak magatartásbeli, pszichés problémái a rendelkezésre álló peradatok nem támasztották alá. "A" nagyszülő úgy nyilatkozott, hogy korábban ilyen nehézségek nem voltak, a III.r. felperes nyugodt, játékos gyermek volt, testvéreivel sem voltak olyan konfliktusai mint később. A korábbi pszichés problémák fennálltát a perben beszerzett pszichológus szakértői vélemények sem igazolták.

A 12.sorszámú pszichológiai szakvélemény alapján tény, hogy a gyermek a baleset időpontjában még nem volt ágytiszta, ez azonban patológiás elváltozásnak nem tekinthető. Ez pedig cáfolja azt az alperesi állítást, hogy a mai napig meglévő enuresisnek a baleset előtt kialakult pszichés okai lettek volna. A III.r. felperesnél fennálló és jelenleg más súlyos pszichés trauma jelként értékelhető éjszakai ágyba vizezés okát a szakértő egyértelműen a regresszióban, a személyiség fejlődés megakadásában jelölte meg.

Ez pedig az elszenvedett balesettel, az annak következményeként megélt hosszan tartó és fájdalmas orvosi kezelés-sorozattal, a műtétekkel és a visszamaradt maradandó egészségkárosodással volt okozati összefüggésben.

Ezért a fentiekre figyelemmel a III.r. felperes részére 3.000.000 forint összegű nem vagyoni kárpótlás megítélését találta indokoltnak.

A megyei bíróság alaposnak találta az I.r. felperesnek ápolás és gondozás címén 2002.június 17.napjától 2003.február 28.napjáig - amíg a III.r. felperes nem ment közösségbe - napi 3 órát figyelembe véve, napi 1.380 forint összegű díjjal számolva mindösszesen 353.280 forint megfizetésére vonatkozó módosított keresetét.

Álláspontja szerint a felperesek bizonyították, hogy a III.r. felperes otthonában is intenzívebb gondozást, ápolást igényelt. Az önellátásban jóval több segítségre volt szüksége mint hasonló korú társainak, pszichés vezetése is problémával, több idő ráfordítással járt, a mozgásban, játékban és a tanulási folyamatokban szintén korlátozva volt. Ezt a tényt a szakvéleményen túlmenően igazolta "A" tanuvallomása, aki elmondta, hogy a gyermek az öltözködésben a mai napig segítségre szorult. Így az ápolással és gondozással töltött idő napi 3 órában való meghatározása nem eltúlzott. Az összegszerűség körében a felperesek által becsatolt ápolást végző intézmény, gazdasági társaság árlistájának 75 %-át vette figyelembe.

Háztartási kisegítés címén 2002.június 17.napjától 2003.február 28.napjáig terjedő időszakra az I.r. felperes által igényelt havi 10.000 forint összeget nem találta eltúlzottnak. Ezen időszakban ugyanis a III.r. felperes ápolásra és gondozásra szorult és az I.r. felperes az egyébként reá háruló háztartási teendőket ellátni nem tudta. Ezt helyette "A" nagyszülő végezte el. Ezt a tényt "B" érdektelen tanuvallomása is igazolta. Így ezen a jogcímen 85.000 forintot állapított meg.

Megalapozottnak találta az I.r. felperesnek a 2008.november 19.napjától ugyanezen a jogcímen érvényesített járadék iránti igényét is. A III.r. felperes ekkor töltötte be 11. életévét és köztudomású tény, hogy az ilyen korú gyermek már segítséget tud nyújtani a háztartási teendők elvégzésében, saját környezetét rendbe tudja tenni, és rendbe tudja tartani.

Jelenleg azonban a gyermek a háztartásban semmit nem tud csinálni, az öltözködésben a mai napig segísre szorul. Ezt a tényt igazolja "A" tanuvallomása is. A szülők - I-II.r.felperesek - 2008.februárjától külön élnek, így az I.r. felperesnek, aki a III.r. felperest saját háztartásában neveli a már ismertetett pszichés zavarok, magatartási problémák miatt jóval nagyobb terhet kell elviselnie, mintha a III.r. felperes egészséges lenne, több háztartási munkát kell végeznie.

Így ezen időszaktól kezdve az I.r. felperes által igényelt havi 15.000 forintot nem találta eltúlzottnak és 2010.április 30.napjáig összesen 264.000 forint háztartási kisegítői járadékot állapított meg, míg 2010.május 1.napjától kezdődően pedig havi 15.000 forintot.

A III.r. felperes 2002.június 17.napjától 2002.december 11.napjáig összesen 31 napot tartózkodott kórházban. Az I.r. felperes előadása szerint a műtétek, illetve a kórházi kezelés ideje alatt végig a gyermek mellett volt, ezen túlmenően a II.r. felperes és a családtagok minden nap jöttek látogatóba. Élelmiszert, játékot, ruhát hoztak, illetve a kórházi büfében vásároltak. A napi 1.000 forintos többletköltség az akkori árviszonyok ismeretében nem tekinthető eltúlzottnak, ezért erre az időszakra 31.000 forintot fogadott el.

2002.június 17.napjától 2003.február 28.napjáig terjedően bizonyítottan találta, hogy az I-II.r. felperesek a III.r. felperes részére - amíg nem ment közösségbe - hogy figyelmét lekössék, játékot, dvd-t és video kazettákat vásároltak, illetve kölcsönöztek. E körben az igényelt 3.000 forint nem eltúlzott, ez mindösszesen 25.500 forint.

A III.r. felperes a beszerzett igazságügyi orvosszakértői szakvélemény, illetve az I.r. felperes által csatolt orvosi igazolás szerint Tiapridal tablettát, Minirin orrsprayt és az Atarax tablettát használja. A szakértői vélemény szerint ezen gyógyszerek részben pszichiátriai készítmények, részben pedig az ágyba vizelés kezelésére is alkalmazandóak. A szakértő a használatukat indokoltnak tartotta, mert a pszichés zavarok összefügghetnek a többszörös kórházi kezeléssel, a hosszú ideig fennálló fájdalommal és a felső végtag mozgásának korlátozottságával.

Mindezek alapján a Tiapridal és az Atarax tabletták rendszeres használata miatt érvényesített járadékigény is megalapozott, ezért a Tiapridal tablettá vonatkozásában 2005.szeptember 29.napjától az ítélethozatalig 63.390 forintot, a Minirin orrspray vonatkozásában ugyanezen időponttól kezdődően 3.950 forintot és az Atarax tablettá körében 2008.február 29.napjától 36.848 forint megfizetését tartotta indokoltnak. 2010.május 1.napjától kezdődően a Tiapridal tablettá esetében 1.599 forint, míg az Atarax tablettá kapcsán havi 1.340 forint költségpótló járadék megfizetésére kötelezte az alperest az I.r. felperes részére.

Közlekedési többletköltség címén az I.r. felperes által kért mindösszesen 35.076 forint megállapítását indokoltnak tartotta.

Az elsőfokú perköltségről a Pp.81.§./2/ bekezdése alapján rendelkezett a 32/2003/VIII.22./IM. rendelet 3.§./2/ bekezdés a-b/pontjára figyelemmel. A felperesek a megbízási szerződésben kikötött, általános forgalmi adóval növelt 1.702.360 forint ügyvédi munkadíjnak és a jogi képviselő részéről a perbeli képviselet ellátásával kapcsolatban indokoltan felmerült összesen 131.040 forint összegű készkiadásnak a megfizetésére kötelezte az alperest.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezést nyújtott be, melyben elsődlegesen kérte a megyei bíróság ítéletének megváltoztatását, másodlagosan pedig annak hatályon kívül helyezését. Igényt tartott a másodfokú perköltség megfizetésére is.

Fellebbezésének indokolása szerint az I-II.r. felperes részére járó nem vagyoni kártérítési igény elutasítását kérte.

Álláspontja szerint az I-II.r. felperesek nem bizonyították, hogy házasságuk megromlása a III.r. felperes balesetét követő műtétekkel van okozati összefüggésben. Nem bizonyított az, hogy a felek házassága tartósan és helyrehozhatatlanul megromlott. Hivatkozott arra is, hogy az I-II.r. felperesek elhatározása nem végleges, mivel 2 év különélés után még nem kérték házasságuk felbontását.

A II.r. felperesnek a családban betöltött szerepéről, illetve arról, hogy a balesetet követően „a munkába menekült” csak előadások vannak felperesi oldalról, más bizonyíték nem támasztja alá.

Hangsúlyozta, hogy az alperes csak azoknak a károknak a megtérítésére kötelezhető, amely az ő tevékenységével van ok-okozati összefüggésben.

A III.r. felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés összegét 2.000.000 forintra kérte leszállítani.

E körben előadta, hogy a gyermeknek már a baleset előtt is voltak pszichés zavarai. Ágyba vizelés miatt III.r. felperesnél vizsgálatot végeztek, ami szervi elváltozást nem állapított meg, oka pszichés eredetű volt.

A vagyoni kártérítési igény vonatkozásában, az ápolás, gondozási költség leszállítását kérte 179.100 forintra. Hangsúlyozta, hogy **"Helység"**¹ és környéke viszonylatában a felperesek által kért ápolási díj túlzott mértékű. E körben hivatkozott az OEP hivatalos ápolási díjára, amely jelenleg 400 forint óradíjat jelent.

A háztartási kisegítés miatti kártérítés jogcímén megítélt 85.000 forint, valamint 264.000 forint elutasítását kérte.

Álláspontja szerint **"A"** nagymama nem nyújtott több segítséget a családban, mint amit általában egy nagyszülő nyújt, ha egészségi állapota megengedi.

A III.r. felperes vonatkozásában pedig nem nyert bizonyítást a felperesek részéről, hogy a háztartási munkára nevelés eredményesen megtörtént a családban. Sehol nem esik szó arról a per során, hogy a két idősebb testvér milyen munkálatokban veszi ki részét, miben segíti I.r. felperest. Ennek hiányában pedig az fogadható el köztudomású ténynek, hogy a mai gyermekek, főleg a fiúk nem szorgoskodnak a házimunkában.

A kórházi látogatás többletköltsége címén megítélt 31.000 forint elutasítását kérte. Hivatkozott arra is, hogy a napi 1.000 forintos összeg eltúlzott, a jogalap fennállása esetén naponta 250 forintot lehet csak élelem feljavítás címén figyelembe venni. Álláspontja szerint a 31 napból csak 26 nap vehető figyelembe, mivel 5 napos kórházi ápolás a baleset következménye. Ezen a jogcímen maximum 6.500 forint többletköltséget ismert el.

A kulturális többletköltség jogcímén megítélt 25.500 forint teljes elutasítását kérte. Ezen költség felmerülését a felperesek semmivel nem igazolták. Ezen túlmenően a III.r. felperes

maga is úgy nyilatkozott, hogy a Minimaxot nézi a tv-ben. Dvd programot, mesekönyvet nem említ.

A gyógyszerköltség jogcímén megítélt összesen 104.188 forint összeg vonatkozásában annak megváltoztatását kérte akként, hogy ezen összegnek a fele, 52.094 forint fogadható el.

Álláspontja szerint nem nyert tisztázást, hogy mely gyógyszereket kellene szednie a III.r. felperesnek az alperesi intézményben elvégzett műtét következményeitől függetlenül is. A III.r. felperesnél a balesetet megelőzően az enuresis fennállt. Álláspontja szerint a családban a három fiúgyermek között nem volt összhang, hiszen a III.r. felperes a pszichológusnál tett előadásából megállapítható, hogy testvéreivel a balesetet megelőzően is voltak problémái, mert ő volt a legkisebb és mindenben az utolsónak kellett lennie.

A költségpótló járadék megváltoztatását, mérséklését is kérte.

Vitatta a közlekedési többletköltség jogcímén megítélt 35.076 forintot. Álláspontja szerint többletköltség címén maximum 29.400 forint merülhetett fel, mivel az alperesi intézményben töltött első 5 napra e jogcímen többletköltség nem igényelhető. Ez a III.r. felperes balesetével nem volt ok-okozati összefüggésben.

Kérte a perköltség címén megítélt összeg mérséklését, a perértékhez igazodóan a szokásos 5 %-ra.

Az ítélet hatályon kívül helyezésének indokaként előadta, hogy a felperes a benyújtott igényét teljes körűen nem bizonyította, az alperes e körben előterjesztett bizonyítási indítványát pedig az első fokon eljáró bíróság külön végzésében elutasította.

Hangsúlyozta, hogy csak olyan mértékű kártérítés megfizetésére köteles az alperes, melyek bizonyíthatóan a III.r. felperesnek nyújtott gyógykezeléssel összefüggésben merültek fel.

A fellebbezés kiegészítésében hangsúlyozta, hogy a III.r. felperesnek már a baleset előtt is voltak magatartási problémái. Ez valamint esetleg az a körülmény, hogy a baleset után a gyermekkel szemben nem a legmegfelelőbb nevelési eszközöket alkalmazták befolyással lehet a III.r. felperes pszichés problémáira.

Hangsúlyozta, nem látja minden kétséget kizáróan bizonyítottnak, hogy az enuresis, mint betegség a III.r. felperesnél csak a perbeli eset következményeként áll fenn.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben a megyei bíróság ítéletének helybenhagyását kérték a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján, igényt tartottak a másodfokú perköltség megfizetésére is.

Álláspontjuk szerint a nem vagyoni kár körében az alperes által előadottak megalapozatlanok és ellentétesek a bizonyítási eljárás eredményével. Alperesi állítással ellentétben a bizonyítási eljárás eredményeként tényként állapítható meg, hogy az alperes által vitatott tényt valamennyi beszerzett bizonyíték alátámasztotta.

Így ezen bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az I-II.r. felperesek házasságának megromlása a III.r. felperes balesetét követő műtétekkel van okozati összefüggésben.

Hivatkozott arra is, hogy a vagyoni kárpótlás körében jogelméletileg az alperes által előadott érvek alapján nincs lehetőség az I-II.r. felperesekkel szemben a kereseti kérelem elutasítására. Ebben a körben nem annak van relevanciája, hogy az ő házasságuk milyen százalékban romlott meg a III.r. felperest ért baleset következtében, hanem az a releváns, tudtak-e bizonyítani olyan hátrányt, ami a III.r. felperes balesetével okozati összefüggésben részükre jogsérelemben megtestesülő hátrányt okozott. Az I-II.r. felperesek igazolták, ha nem is teljes egészében, de valamilyen szinten a III.r. felperest ért baleset következtében nekik ebből hátrányuk származott, sérült az egészséges családban éléshez való joguk.

Az alperes által hivatkozott enuresis vonatkozásában ténykérdés, hogy a III.r. felperes a balesetet megelőzően sem volt szobatiszta. A szakvélemény szerint azonban az ágyba vizezés 5 éves korban nehézséget okoz, de nem tekinthető patológiás elváltozásnak. A szakvélemény ezen túlmenően azt is megállapította, hogy az ágyba vizezés normál személyiség fejlődés esetén rendeződött volna. Levezette, hogy a III.r. felperesnél alperes jogellenes és felróható károkozása okán ért traumák milyen módon akadályozták meg végső soron a szobatisztaság kialakulását.

A megyei bíróság helyesen állapította meg, hogy a perben elkészült szakvélemény cáfolja azon alperesi tényállítást, hogy III.r. felperesnél alperesi károkozást megelőzően fennálló ágyba vizezés pszichés problémákra utalt volna és azt is, hogy jelenleg már pszichés traumaként értékelhető ágyba vizezés oka egyértelműen az elszennvedett baleset következményeként megélt hosszan tartó és fájdalmas orvosi kezeléssorozattal a műtétekkel és a visszamaradt maradandó egészségkárosodással volt okozati összefüggésben.

Az ápolási, gondozási díj körében hivatkozott a Ptk.355.§-án alapuló teljes reparáció elvére. Ez alapján alaptalan az alperesnek az OEP által alkalmazott napi díjtételekre vonatkozó fellebbezése. Egy alulfinanszírozott állami térítési mérték nem szolgálja a teljes reparáció elvét.

Hivatkozott arra is, hogy a havi minimálbér összegét ha egy napra leosztjuk, ez már magasabb mint az OEP által finanszírozott napi díjtétel.

Alaptalan az alperesi fellebbezés a háztartási kisegítés költsége vonatkozásában is. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, hogy az I.r. felperes kisegítő igénybevételére szorult a III.r. felperes balesetét követően a rá háruló többletfeladatok miatt. A III.r. felperes esetében is volt próbálkozás a háztartási teendők bevonására, azonban fizikális állapota és kialakult pszichés státusza ezt nem teszi lehetővé. Ezért az I.r. felperesre pedig jelentős többletteleher hárul.

A kórházi látogatás többletköltsége körében az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményét helyesen értékelte, figyelemmel az akkori ár és értékviszonyokra, valamint egy kisgyermek ismert szükségletére.

A kulturális többletköltség körében a megyei bíróság szintén helyesen állapította meg, hogy a III.r. felperesnél jelenlévő fájdalmak, a trauma feldolgozása érdekében azért, hogy

szülei a figyelmét eltereljék szükség volt játék, videokazetta, dvd megvásárlására. Ez pedig nyilvánvalóan többletköltséggel jár.

A gyógyszerköltség körében az elkészült pszichológus szakértő és orvosszakértői véleményre támaszkodva a megyei bíróság megalapozottan jutott arra az álláspontra, hogy a III.r. felperes által igazoltan szedett gyógyszerek a nála kialakult pszichés problémákkal, testképzavarral állnak összefüggésben, mely egyértelműen alperes jogellenes és felróható magatartására vezethető vissza.

A perköltség mérséklése körében előadta, a bíróság az eltúlzott munkadíj összegét mérsékelheti, de az alperes nyilatkozatában nem mutatja ki, hogy eltúlzott lenne az elsőfokú bíróság által megállapított díj. Ezt az elsőfokú ítélet részletesen és alaposan indokolja is.

A fellebbezési tárgyaláson előadta, tudomása szerint az I-II.r. felperesek házasságát a **"Helység"**1i Városi Bíróság felbontotta, ügyszámot közölni nem tudott.

A hatályon kívül helyezés iránti indítvány tekintetében az volt az álláspontja, hogy a felperesi bizonyítás hiányára hivatkozással az alperes nem kérheti az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Az alperes csak az őt terhelő bizonyítási teher körében teheti ezt meg. Az alperes azonban konkrétan nem jelölte meg, hogy az általa el nem fogadott szakértői vélemény miért hiányos, miért ellentmondásos.

Kiemelten hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg az alperes által előterjesztett bizonyítási indítvány elkésettségét. Igazolási kérelmet az alperes sem szóban, sem írásban nem terjesztett elő, noha erre lehetősége lett volna.

Az ítélet tábla az alperes fellebbezését a Pp.253.§./3/ bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta el, és az alábbiak szerint részben megalapozottnak ítélte.

Az ítélet tábla a fellebbezésben felhozott érvekre figyelemmel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy történt-e az elsőfokú bíróság részéről olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely a Pp.252.§./2/ bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

E körben az alperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a felperes a benyújtott igényét teljes körűen nem bizonyította, illetve a megyei bíróság az általa előterjesztett bizonyítási indítványát külön végzéssel elutasította.

Helyesen hivatkozott a felperes fellebbezési ellenkérelmében arra, amennyiben a felperes a Pp.164.§./1/ bekezdése értelmében őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tesz eleget, ez az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését nem alapozza meg, hanem a felperes keresetének az elutasítását eredményezi a bizonyítási kötelezettség elmulasztása miatt.

Az alperes által kifogásolt bizonyítási indítvány elutasítása körében az elsőfokú eljárás adatai alapján tényként állapítható meg, hogy a megyei bíróság az igazságügyi szakértői szakvélemények beérkezését követően a 13.sorszámú végzésében megállapította **"C"**, a 14. sorszámú végzésben a ... Tudományegyetem Igazságügyi Orvostani Intézete részére a

szakértői költséget, valamint "D" segédszemélyzeti munkadíját a 15. sorszámú végzésével. Ezen végzéseket a megyei bíróság megküldte a peres felek részére azzal, hogy a jelen pszichológus szakértői véleménnyel, valamint a már korábban kézbesített orvosszakértői véleménnyel kapcsolatos észrevételeiket, esetleges további bizonyítási indítványukat legkésőbb 15 napon belül írásban jelentsék be. Ellenkező esetben a bíróság tárgyalást tűz ki és észrevételei, valamint bizonyítási indítványai bevétele nélkül a rendelkezésre álló adatok alapján fog dönteni a felperesek kereseti kérelméről (Pp.141.§./2/ és /6/bekezdés, 235.§./1/ bekezdés). A 13.sorszámú végzést a felhívással együtt az alperes jogi képviselője a tértivevény tanúsága szerint 2010. március 19.napján átvette. Ezt követően a megadott határidőn belül - 2010. március 5.napjáig - az alperes észrevételt, bizonyítási indítványt nem terjesztett elő és a határidő meghosszabbítását sem kérte.

Ezért a megyei bíróság a 2010.április 7.napján kelt 19.sorszámú végzésével a folytatódó tárgyalás időpontját 2010.április 26.napjára kitűzte és egyben tájékoztatta a felperest, hogy az alperes további bizonyítási indítványt bírói felhívásra, a mulasztás perjogi következményeire való figyelmeztetés ellenére sem terjesztett elő.

A tárgyalás kitűzését követően érkezett meg a megyei bíróságra 2010.április 8.napján az alperes 20.sorszámú észrevétele, amelyben elsődlegesen kérte "C" által készített pszichológiai szakértői szakvélemény kiegészítését, másodlagosan új szakértő kirendelését. Ezen beadvány postázására 2010.április 7.napján került sor. Az alperes ezen beadványában, de a 2010.április 26.napján megtartott tárgyaláson sem terjesztett elő igazolási kérelmet, és mulasztását semmilyen formában nem igazolta, ezzel kapcsolatban előadást nem tett.

A Pp.141.§./2/ bekezdése szerint a fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni.

A /6/ bekezdés értelmében, ha a felek valamelyike tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével alapos ok nélkül késedelmeskedik, és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadásának, előterjesztésének bevétele nélkül határoz.

A felhívott jogszabályi rendelkezések és az e körben kialakult bírói gyakorlat értelmében a megyei bíróság a 23.sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt végzésében helyesen és jogszerűen utasította el az alperes elkészített bizonyítás iránti kérelmét, figyelemmel arra, hogy az alperes jogi képviselővel járt el és a 13.sorszámú végzésében előzetesen figyelmeztette a mulasztás jogkövetkezményeire is. Így a megyei bíróság részéről eljárási szabálysértés a bizonyítás mellőzése körében nem történt.

Megjegyzni az ítéletábra, hogy a Pp.182.§./1/ bekezdése értelmében elsődlegesen az írásbeli szakértői vélemény kiegészítésére, illetve a szakértők személyes meghallgatására van jogi lehetőség. A más szakértő kirendelésére a /3/ bekezdés értelmében akkor kerülhet sor, ha a szakvélemény hiányos, homályos, önmagával, vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér.

Ezt követően az ítéletábra érdemben bírálta el az alperes fellebbezését.

Az alperes kártérítő felelősségének jogalapját a Zala Megyei Bíróság a P.21.384/2003/83.sorszámú közbenső ítéletével megállapította - amelyet a Győri Ítéltábla a Pf.I.20.454/2008/4.számú közbenső ítéletével helybenhagyott. Így az alperes a felperesek nem vagyoni kárigényét és a felmerült vagyoni kárát a Ptk.355.§. /1/, /3/ és /4/ bekezdése alapján köteles megtéríteni. Kártérítés címén olyan kárpótlást kell megítélni, amely a károsultat ért nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez szükséges. Nem vagyoni kár esetén a jogellenesség alapja az, hogy a törvény védelme alatt álló személyhez fűződő jogok sérelmet szenvednek. Azt a megyei bíróság helyesen állapította meg, hogy az I-III.r. felpereseknek sérült a Ptk.76.§-ában, illetve az Alkotmány 70/D.§./1/ bekezdésében rögzített teljes és egészséges családban éléshez fűződő joguk, illetve a III.r. felperesnek ezen túlmenően a testi épséghez való joga is. Így alaptalan az alperes fellebbezése az I-II.r. felperest illető nem vagyoni kárpótlás mellőzésére.

Az ítéltábla a nem vagyoni kár összegszerűsége körében az alperes fellebbezését részben megalapozottnak találta.

Töretlen az e körben kialakult bírói gyakorlat abban, hogy a nem vagyoni kárpótlás jogszabályból következő kompenzáló funkciójára figyelemmel a pénzben nyújtott kárpótlásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a nem vagyoni hátrány bizonyos mértékben enyhítse, a hátrányos következmények elviselését megkönnyítse, miután a károsultnak olyan kárpótlás jár, amely az őt ért nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. A nem vagyoni kárpótlásnak az a rendeltetése, hogy segítse a károsultat életviszonyainak, általában életvitelének a körülményekhez igazodó alakításában és egyidejűleg biztosítsa a nem vagyoni hátrányból eredő nehézségek leküzdését, illetve más lehetőségek megteremtésével enyhítse azokat a hátrányokat, amelyek a károsodás folytán a károsultat érték.

A nem vagyoni kártérítés esetében minden perben egyedileg kell elbírálni a nem vagyoni kártérítés törvényi feltételeinek fennállását és a károsultat ért nem vagyoni hátrány súlyát, valamint azt, hogy a pénzben nyújtott kárpótlás alkalmas-e a nem vagyoni hátrány enyhítésére és a hátrányos jogkövetkezmények kiküszöbölésére.

A beszerzett igazságügyi pszichológiai szakvélemények, valamint az I-II.r. felperes személyes előadása és a kihallgatott tanúk vallomása alapján a megyei bíróság helyesen állapította meg az őket ért lelki sérülés súlyát és mértékét a III.r. felperes vonatkozásában pedig az alperes jogellenes magatartása következtében létrejött egészségi és pszichés károsodás mértékét. Az összegszerűséget azonban a kár bekövetkeztekori - 2002.június - értékviszonyokat figyelembe véve eltúlzott összegben határozta meg.

Az elsőfokú eljárásban beszerzett, "E" igazságügyi pszichológus szakértő által 2005.február 17.napján készített szakvéleményt megelőzően 2004.november 23-án került sor a pszichológus szakértői vizsgálatra.

Ekkor az I.r. felperes elmondta a szakértőnek a III.r. felperesről ("F"-ről) hogy „Mindig bevizeléses gyermek volt, sohasem volt szobatiszta. Nappal is előfordult néha, de közösségben kontrolálja magát. Szervi kivizsgáláson részt vettünk, de nem találtak elváltozást. Ugyanakkor a szakértő szakvéleményében rögzítette, hogy „A gyermek neuratikus reakciókat produkált, éjszakai bevizelése nem szűnt meg, sőt napközben is

előfordul a bevizelés. Érzékeny, nagy valószínűséggel valamilyen oknál fogva szorongó gyermek "F".

Jelen peres eljárásban beszerzett 12.sorszám alatti "C" pszichológus szakértő által készített szakvéleményében a szakértő megállapította, hogy „F” a baleset időpontjában még nem volt ágytiszt, ami egy 5 éves gyermek esetében ugyan nehézséget okoz, de nem tekinthető patológiás elváltozásnak. Azonban jelen pillanatban is szinte minden éjszaka bevizel, ez viszont már súlyos pszichés trauma jelként értékelhető”.

„F” számára az enuresis már nem csak mint szorongás csökkentő regresszív elhárítási forma funkcionál, hanem egy tudattalan eszköz a környezete állandó figyelmének, törődésének fenntartására is. A hosszan tartó betegség nyújtotta előnyök megakasztották a személyiség normál ütemű fejlődését, mint kognitív, mint érzelmi, mint morális szinten kimutatható elmaradásokat okozva. Kognitív elmaradásként a figyelem és tanulási zavarok, érzelmi területen a hangulati instabilitás, az egocentrizmus, a decentrálnálási képesség hiánya, morális szinten a hedonisztikus hirdetések túlsúlya, az autonóm erkölcsi ítélet alkotással szemben. A jelen vizsgálatkor diagnosztizálható kevert magatartási, hangulati és emocionális zavar kialakításában minden bizonnyal szerepet játszott a gyermek személyiségének vulnerabilitása is, azonban ilyen súlyos traumatizáló esemény hiányában nagy valószínűséggel egy lényegesen kiegyensúlyozottabb személyiség fejlődés bontakozhatott volna ki”.

Így megállapítható - amint erre az alperes fellebbezésében is hivatkozott - hogy a III.r. felperes jelenlegi pszichés állapota nem kizárólag a perbeli káreseményre vezethető vissza, hanem annak háttere a balesetet megelőzően már fennállt, amely helyzetet a baleset aktiválta, súlyosbította. A III.r. felperesnek a balesetet megelőzően fennálló enuresis állapota azonban a terhére nem róható, ugyanakkor a baleset és a III.r. felperes jelenlegi pszichés állapota közötti okozati összefüggés nem bagatelizálható el. Tényként állapítható meg, hogy a III.r. felperes a káresemény előtt a korának megfelelő átlagos életet élt, különösebb probléma nem volt vele, míg a balesetet követően és annak következtében változott meg, súlyosan hátrányos módon.

Az ítélezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személyi körülményeit, életkorát a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. A nem vagyoni kárpótlás mértéke megállapításánál tehát a jogsértés súlyát és a következmények súlyosságát kell figyelembe venni, ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül az összeg meghatározásánál a hasonló következményekkel járó korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítélezési gyakorlat és az annak megfelelő egységes megítélés követelménye sem.

A III.r. felperes részére az egészséghez fűződő jog megsértése miatti hátrány kompenzálására 2.500.000 forint nem vagyoni kártérítés szükséges, de egyben elegendő is, figyelemmel a kár bekövetkeztekori értékviszonyokra.

A pszichológus szakértői véleményből és a tanúk vallomásából az állapítható meg, hogy az I. és II.r. felperes házasságának megromlásában a balesetet követő műtétek, illetve a III.r. felperes ezek következtébeni károsodása szerepet játszott, bár nem ez volt a kizárólagos oka.

Ezen részoki összefüggés okán az alperes nem mentesülhet a nem vagyoni kárpótlás fizetése alól. Ugyanakkor az ítéltábla a fentebb kifejtett szempontokat figyelembe véve úgy ítélte meg, hogy a részükre megállapított össze eltúlzott.

Az I-II.r. felperesek vonatkozásában az elsőfokú eljárás adatait - a beszerzett pszichológiai szakértői szakvéleményt, az I.r. felperes személyes meghallgatását és a kihallgatott tanúk vallomását - a Pp.206.§-ában foglalt elveknek megfelelően értékelve és mérlegelve az I.r. felperes részére járó reális kárpótlás összegét 1.500.000 forintban, míg a II.r. felperes részére 500.000 forintban állapította meg. Ez az összeg és ezek törvényes mértékű kamata alkalmas az őket ért nem vagyoni hátrányok ellensúlyozására.

Nem alapos az alperes fellebbezése az ápolás-gondozási díj tekintetében. E költség megállapításának alapjául szolgál az elsőfokú eljárásban a felperesek által becsatolt ápolást végző, gazdasági társaság - "G" Bt. árlistája. Az a tény, hogy az ápolási munkát valamelyik családtag végzi nem jelenti azt, hogy e körben a károkozó mentesíthető a kártérítési kötelezettség alól.

Az ápolási-gondozási költséget elsődlegesen nem annak szakmai tartalma, hanem az ápolási-gondozási munka elvégzésének ténye alapozza meg. Így a megyei bíróság ítéletében a beszerzett igazságügyi orvosszakértői szakvélemény és a kihallgatott tanúk vallomása alapján helyesen állapította meg, hogy a III.r. felperes 2002.június 18. napjától 2003.február 28.napjáig - amíg közösségbe nem mehetett - ápolásra, gondozásra szorult. Ezt nem vitásan az I.r. felperes biztosította részére. Az összegszerűség vonatkozásában az ítéltábla is osztotta a megyei bíróság azon álláspontját, hogy napi 3 órát figyelembe véve a becsatolt Bt. árlistáján szereplő összeg 75 %-ának megfelelő napi 1.380 forint gondozási díj elszámolása nem túlzott. Így ennek csökkentésére lehetőséget nem látott. Az alperes által hivatkozott OEP árlista nem alkalmazható, mivel ez nem vitásan alulfinanszírozott és a piaci viszonyoknak nem felel meg, sérti a reparáció elvét.

Az ítéltábla a háztartási kisegítés költségével kapcsolatos alperesi fellebbezést részben alaposnak találta.

Az ítéltábla osztotta a megyei bíróság azon jogi álláspontját, hogy amíg a III.r. felperes közösségbe nem ment, tehát 2003.február 28.napjáig 8 és fél hónapon keresztül indokolt volt a háztartási kisegítéssel kapcsolatos költség elszámolása, hiszen ezen időszakban az I.r. felperes a III.r. felperest ápolta és gondozta, így a háztartási teendőket nem tudta ellátni.

Helyette édesanyja "A" végezte el ezt a munkát. Az alperesnek ezt a költséget is kárként kell megtérítenie, függetlenül attól, hogy ezt a segítséget ki végzi, akár ellenszolgáltatás nélkül is. A megyei bíróság által elfogadott havi 10.000 forintos összeget az ítéltábla mértéktartónak fogadta el, és az összesen 85.000 forint háztartási kisegítői költség mellőzését nem találta indokoltnak.

Az ítéltábla 2008.november 19.napjától az ítélelhozatalig terjedő időre - 2010. április 26. - megítélt összesen 264.000 forint, valamint 2010.május 1.napjától havonta minden hónap 10.napjáig járó havi 15.000 forint folyamatos háztartási kisegítői járadék jogalapját nem találta megállapíthatónak, e körben osztotta az alperes fellebbezési érvelését.

A perbeli gyermek 2008.november 19.napján töltötte be 11.életévét, de az ítéltábla megítélése szerint ezen időponttól kezdődően egy ilyen korú fiúgyermektől nem elvárható, hogy a háztartási teendők elvégzésében hathatós segítséget tudjon nyújtani, függetlenül a perbeli egészségügyi és pszichés állapotától. Az tény, hogy a gyermek a háztartásban nem segít, ezt "A" tanuvallomása is alátámasztotta.

Ugyanakkor azonban a 9.sorszám alatt beszerzett igazságügyi orvosszakértői szakvélemény szerint kívánatos lenne a felső végtag minél gyakoribb mozgatása, használata igénybevétele és terhelése, a gyermek mozgásának, kézügyességének fejlődéséhez, annak érdekében, hogy felnőtt korban a sérült végtaggal minél több munkát el tudjon végezni. (9.sorszámú szakértői szakvélemény 2.pont)

Az átlagos és így a háztartási munkákban elvárható együttműködés, illetőleg olyan tevékenység, amely azért szorulna pótlásra, mert azt a háztartás fenntartásához, működéséhez kellett végeznie, a III.r. felperes esetében nem állapítható meg.

Ezért a hátralékos, valamint a jövőbeni járadék címén megítélt havi 15.000 forint megállapítását mellőzte.

A kórházi látogatás többletköltsége körében az ítéltábla a megyei bíróság által megállapított napi 1.000 forintos költséget nem tekintette eltúlzottnak, de a 31 nap kórházi tartózkodás helyett 26 nap vonatkozásában találta az összegszerűséget megállapíthatónak, figyelemmel arra, hogy a III.r. felperes 5 napot a balesete miatt tartózkodott az alperesi kórházban, így 26.000 forint megállapítását találta indokoltnak. Az alperes által kért napi 250 forintos díjtétel alkalmazását nem fogadta el, mivel ennek összege rendkívül alacsony és sérti a teljes kártérítés elvének érvényesülését.

Alaptalan az alperes fellebbezése a kulturális többletköltséggel kapcsolatban is. A megyei bíróság az elsőfokú eljárás adatait helyesen értékelve megalapozottan állapította meg, hogy 2002.június 17-től 2003.február 28-ig - amíg a III.r. felperes közösségbe nem ment - szükség volt a kiskorú részére játékok, dvd-k és video kazetták vásárlására annak érdekében, hogy figyelmét lekössék. Ennek havi 3.000 forintos összegét méltányosnak ítélte.

Nem osztotta az ítéltábla az alperes fellebbezését a gyógyszerköltség körében sem.

Az elsőfokú eljárásban beszerzett igazságügyi orvosszakértő szakvéleményében megállapította, hogy, a Tiapridal, a Minirin orrspray, és az Atarax részben pszichiátriai gyógyszerek, részben pedig ágyba vizelés kezelésére is alkalmazandó készítmények. A pszichés zavarok összefügghetnek a többszörös kórházi kezeléssel, a hosszú ideig fennálló fájdalommal, valamint a felső végtag mozgásának korlátozottságával. Ilyen szempontból III.rendű felperes egészségi állapota indokolta ezeknek a gyógyszereknek az alkalmazását (9.sorszámú szakvélemény 3.pont).

A fentiek alapján a megyei bíróság jogszerűen és megalapozottan kötelezte az alperest a Ptk.355.§./4/ bekezdése alapján ezen gyógyszerkészítmények ellenértékének a megfizetésére. Az összegszerűség mérséklésére jogi lehetőség nincs, hiszen a szakvélemény szerint a gyermek indokoltan szedi ezen gyógyszereket és a pszichés zavarok is összefügghetnek a többszörös kórházi kezeléssel illetve a hosszú ideig fennálló

fájdalommal, valamint a felső végtag mozgásának korlátozottságával, ami az alperes jogellenes magatartására vezethető vissza.

2010.május 1.napjától kezdődően megalapozottnak találta a Tiapridal tabletta 1.599 forint és az Atarax tabletta havi 1.340 forint költségpótló járadékra vonatkozó igényt, mindösszesen havi 2.940 forintot.

Nem alapos a közlekedési többletköltség elutasítására, illetve mérséklésére vonatkozó alperesi fellebbezési érvelés sem.

A fentebb már hivatkozott 9.sorszámú igazságügyi szakértő szakvéleményében rögzíti, hogy a III.r. felperesnél a felső végtag fennálló fájdalmassága miatt tömegközlekedési eszköz igénybevétele nem lett volna javasolható és a gyermek az egészségi állapotánál fogva erre nem is lett volna alkalmas. Erre figyelemmel a felperesek által megjelölt időszakban indokolt volt a gyermek gépkocsival történő szállítása. Az e vonatkozásban a felperesek által felszámított 35.076 forint reális összegnek minősül.

Az elsőfokú ítéletnek az I-III.r. felperesek részére megítélt nem vagyoni kárpótlás összegének a leszállítása miatt az ítéltábla a Pp.81.§./2/ bekezdése alapján figyelemmel a 32/2003/VII.22./IM. rendelet 2.§./1/ bekezdés a/ és b/pontjaira, az alperes által a felperesek részére fizetendő elsőfokú perköltség összegét bruttó 1.500.000 forintra leszállította, amely összegben a felperesek által külön kimutatásban részletezett 131.040 forint összegű készkiadás is szerepel.

Az ítéltábla megítélése szerint ezen összecszerűségben kifejezésre jut a felperesek jogi képviselője által végzett magas színvonalú szakmai munka, az általa készített beadványok minősége, valamint a 9 éve tartó per időtartama is.

Mindezen indokok alapján az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A másodfokú eljárásban az alperes túlnyomó részt pervesztes lett, ezért az ítéltábla a Pp.81.§./1/ bekezdése alapján - a pervesztesség-pernyertesség arányának megfelelően - kötelezte bruttó 120.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek összegét a fentebb már hivatkozott IM. rendelet 3.§./5/ bekezdése alapján állapította meg.

A felperes teljes személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986/VI.26./ IM. rendelet 13.§./1/ bekezdése és 14.§-a, valamint az Itv.4.§./1/ bekezdése értelmében az állam viseli.

Győr, 2011.évi március hó 10.napján

Dr.Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr.Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr.Szalay Róbert sk.
bíró